

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від 08 травня 2020 р.

№ 0202-1/163

Проректор
з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ   Другий (магістерський) рівень вищої освіти

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ   Магістр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ   10 Природничі науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ   106 Географія

Схвалено Вченою радою університету 27 квітня 2020 року, протокол № 8

Харків – 2020

I. Преамбула

Тимчасовий стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузь знань 10 Природничі науки, спеціальність 106 Географія.

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник групи забезпечення – Немець Людмила Миколаївна	професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Члени робочої групи		
Пересадько Віліна Анатоліївна	декан факультету геології, географії, рекреації і туризму, професор кафедри фізичної географії та картографії	доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії та картографії
Черваньов Ігор Григорович	професор кафедри фізичної географії та картографії	доктор технічних наук, професор кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
Костріков Сергій Васильович	професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Прасул Юлія Іванівна	доцент, завідувач кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Решетченко Світлана Іванівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Сінна Олена Іванівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Гусева Наталія Володимирівна	доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Кандиба Юрій Іванович	доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Ключко Людмила Василівна	доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства

Тимчасовий стандарт розглянуто та схвалено:

на засіданні кафедри фізичної географії та картографії (протокол № 9 від 05.03.2020 р.),

на засіданні кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства (протокол № 3 від 11.03.2020 р.),

науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму (протокол № 8 від 11.03.2020 р.),

вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму (протокол № 7 від 11.03.2020 р.).

II. Загальна характеристика

<i>Рівень вищої освіти</i>	Другий (магістерський) рівень
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Магістр
<i>Галузь знань</i>	10 Природничі науки
<i>Спеціальність</i>	106 Географія
<i>Форми навчання</i>	Обмеження відсутні
<i>Освітня кваліфікація</i>	Магістр Географії (за відповідною спеціалізацією) <i>Примітка: назва спеціалізації визначається закладом вищої освіти і ґрунтується на предметній області, освітній програмі.</i>
<i>Професійна кваліфікація</i>	-
<i>Кваліфікація в дипломі</i>	Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність – 106 Географія Освітня програма – (зазначити назву)
<i>Опис предметної області</i>	<p><i>Об'єкт вивчення та/або діяльності:</i> природні та антропогенні об'єкти, процеси та явища у геосферах у взаємозв'язку, перетвореннях і розвитку у просторі й часі.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> фундаментальна теоретична та практична підготовка висококваліфікованих кадрів, які набувають компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі географії.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, категорії, теорії, концепції, методи дослідження географічних наук.</p> <p>Знання про будову, склад, розвиток геосфер, явища і процеси, що в них відбуваються. Базові знання з природничих та суспільних наук, інформаційних технологій в обсязі, необхідному для дослідження природних та антропогенних об'єктів і процесів у геосферах.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> методи польових, лабораторних, дистанційних досліджень компонентів геосфер, процесів і явищ, що в них відбуваються; загальнонаукові і конкретнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, картографічний метод, математичні та статистичні методи географічного аналізу, методи географічного моделювання і прогнозування, застосування ГІС-технологій.</p> <p><i>Інструментарій та обладнання:</i> Обладнання та устаткування, необхідне для польового/лабораторного/дистанційного дослідження складу, будови і властивостей геосфер та їхніх компонентів (у відповідності до спеціалізації); сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності.</p>
<i>Академічні права випускників</i>	Можливість навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.
<i>Працевлаштування випускників</i>	Випускники можуть залучатись до таких видів економічної діяльності: наукові дослідження та розробки, середня і вища освіта, державне управління; обіймати посади: картограф, фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища, фахівець з дистанційного зондування Землі та аерокосмічного моніторингу, інженер з охорони навколишнього середовища, викладач вищого навчального закладу, викладач професійного навчально-виховного закладу, вчитель середнього навчально-виховного закладу, географ, географ-економіст, фахівець з міського та районного планування, фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки, фахівець з управління

	природокористуванням, туризмознавець, інспектор з туризму, агент з організації туризму.
--	---

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти магістра

- для освітньо-професійної програми становить 90-120 кредитів ЄКТС,
- для освітньо-наукової програми становить 120 кредитів ЄКТС, з них обсяг дослідницької (наукової) компоненти обов'язково складає не менше 30%.

Мінімум 35% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених тимчасовим стандартом вищої освіти.

Мінімальний обсяг навчальних і виробничих практик – 10 % обсягу програми.

IV. Перелік компетентностей випускника рівня магістр

<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми при вивченні географічних об'єктів і процесів у різних масштабах як у просторі, так і в часі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
<i>Загальні компетентності</i>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації.</p> <p>ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом.</p> <p>ЗК 5. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання етики ділового спілкування, навички роботи в команді.</p> <p>ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	<p>ФК 1. Знання наукових теорій, концепцій і парадигм географічної науки.</p> <p>ФК 2. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності.</p> <p>ФК 3. Володіння основами дослідницької діяльності, уміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, дослідницькі навички.</p> <p>ФК 4. Здатність використовувати професійні знання з географії у процесі комплексного дослідження територій.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички географічного моніторингу, моделювання та прогнозування географічних об'єктів і процесів.</p> <p>ФК 6. Здатність розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту та геопланування.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати знання з картографії у процесі розв'язання професійних задач.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати географічні інформаційні технології для вирішення дослідницьких завдань у галузі географії.</p> <p>ФК 9. Уміння роботи зі статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації у географічних дослідженнях.</p>

	<p>ФК 10. Здатність проводити польові географічні дослідження, використовувати універсальні методи та прийоми обробки даних.</p> <p>ФК 11. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у закладах вищої освіти.</p>
--	---

V. Нормативний зміст підготовки магістра, сформульований у термінах результатів навчання

<p>ПРН 1. Знати основні теоретико-методологічні проблеми географічної науки.</p> <p>ПРН 2. Розуміти головні закономірності глобальних проблем сучасності, глобалізації, глобалістики.</p> <p>ПРН 3. Визначати чинники та закономірності географічних процесів.</p> <p>ПРН 4. Аналізувати геопросторові аспекти організації, розвитку і функціонування геосистем.</p> <p>ПРН 5. Володіти навичками роботи з геоінформаційними системами і застосування геоінформаційних технологій у географічних дослідженнях.</p> <p>ПРН 6. Використовувати сучасні знання географічних наук для отримання нових наукових результатів.</p> <p>ПРН 7. Планувати, організовувати та проводити стаціонарні, напівстаціонарні і польові географічні дослідження.</p> <p>ПРН 8. Володіти сучасними методами, формами організації та засобами науково-дослідницької діяльності, прийомами наукового аналізу географічних процесів.</p> <p>ПРН 9. Використовувати картографічні твори у географічних дослідженнях.</p> <p>ПРН 10. Використовувати спеціальне програмне забезпечення для обробки даних та отримання нової інформації у географічних дослідженнях.</p> <p>ПРН 11. Застосовувати методичний інструментарій моніторингу і менеджменту навколишнього середовища.</p> <p>ПРН 12. Володіти методами моделювання і прогнозування географічних явищ і процесів.</p> <p>ПРН 13. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду господарської діяльності.</p> <p>ПРН 14. Застосовувати уміння і навички навчально-методичної діяльності у закладах вищої освіти.</p>
--

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<i>Форми атестації здобувачів вищої освіти</i>	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра.
<i>Вимоги до кваліфікаційної роботи</i>	<p>Кваліфікаційна робота магістра передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем у географії, практичної апробації отриманих результатів, оприлюднення отриманих результатів на конференціях і семінарах регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів, наявність щонайменше 1 публікації. Обсяг та структура роботи встановлюється закладом вищої освіти.</p> <p>Кваліфікаційна робота перевіряється на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.</p> <p>Анотація кваліфікаційної роботи, її зміст мають бути опубліковані на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу.</p>

Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Екзаменаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ХНУ імені В.Н. Каразіна. Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків і пропозицій має обов'язково супроводжуватися презентацією з використанням мультимедійної техніки.
---	--

ВІІ. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладі вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти.